

Informacja o wynikach Ankiety Oceny Zajęć Dydaktycznych dla roku akademickiego 2020/2021

W roku akademickim 2020/2021 powrócono do przeprowadzania kolejnych edycji badania Ankieta Oceny Zajęć Dydaktycznych dla zajęć semestru zimowego oraz letniego. Miały one na celu poznanie opinii studentów UMCS o zajęciach dydaktycznych, co pozwoli na identyfikację słabych i mocnych stron procesu kształcenia oraz wskazanie kierunku podejmowania ewentualnych działań naprawczych.

Badania ankietowe były anonimowe i zostały zrealizowane były przez Biuro ds. Analiz Jakości Kształcenia drogą elektroniczną, za pośrednictwem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS) w terminach: od 25 stycznia do 28 lutego 2021 r. dla semestru zimowego oraz od 15 czerwca do 16 lipca 2021 r. dla semestru letniego. Objęły wszystkie zajęcia dydaktyczne przewidziane planem studiów I, II i III stopnia oraz szkoły doktorskiej.

Ponadto, po zakończeniu semestru zimowego przeprowadzono badania ankietowe wśród nauczycieli akademickich Uniwersytetu pt. „Ankieta realizacji kształcenia zdalnego. Ankieta dla nauczycieli akademickich” (25 stycznia – 8 marca 2021 r., również za pomocą systemu USOS).

Wyniki Ankiety Oceny Zajęć Dydaktycznych przeprowadzonej wśród studentów

Ankieta zawierała dziesięć pytań pozwalających ocenić, z zastosowaniem sześciostopniowej skali, nie tylko sposób realizacji efektów uczenia się podczas zajęć, ale również terminowość ich przeprowadzania, dostępność prowadzących podczas dyżurów stacjonarnych oraz w formie zdalnej, jakość relacji nauczyciel akademicki-student oraz atmosferę na zajęciach. Treść pytań, zawartych w kwestionariuszu Ankiety została dostosowana do kształcenia w formie zdalnej. Różni to tym samym obecne badanie od badań realizowanych w semestrze zimowym 2019/2020 i wcześniej. Z istotnym udziałem formy zdalnej zajęć związane było wprowadzenie do Ankiety następujących twierdzeń, do których w sześciostopniowej skali mogli ustosunkować się studenci:

- sposób prowadzenia zajęć stwarzał warunki do aktywności i zaangażowania,
- materiały dydaktyczne były pomocne w utrwaleniu wiedzy i przygotowaniu się do zaliczenia/egzaminu,
- prowadzący umożliwiał różnorodne formy kontaktu i konsultacji z uczestnikami (forum, czat, rozmowa wideo, e-mail itp.).

Istotną częścią ankiety są komentarze pozwalające studentom uzasadnić wystawione oceny oraz podać dodatkowe informacje i spostrzeżenia dotyczące odbytych zajęć. Wiele z tych komentarzy ma charakter personalny. Z tego powodu, jeśli będzie to konieczne, ich treść zostanie przeanalizowana z poszczególnymi nauczycielami akademickimi podczas indywidualnych spotkań. Należy jednak podkreślić, że indywidualne komentarze respondentów są bardzo ważne. Ich znaczenie jest szczególnie istotne w dwu przeciwstawnych sytuacjach.: Komentarze pozytywne, które zdecydowanie przeważają, są bardzo istotnym narzędziem wskazującym, że praca i zaangażowanie nauczyciela akademickiego są dostrzegane i bardzo pozytywne odbierane przez studentów. Komentarze krytyczne stanowią najczęściej merytoryczne wyjaśnienie niskich ocen uzyskanych przez nauczyciela akademickiego i są cennymi wskazówkami, co należy zmienić w przygotowaniu zajęć od strony merytorycznej oraz, co jest równie istotne, w relacjach nauczyciel-student. Wiele z komentarzy studentów zawiera również wskazówki i spostrzeżenia istotne podczas przygotowywania zajęć w formie zdalnej w kolejnych semestrach.

Udział studentów w ankiecie

Udział studentów z Wydziału Biologii i Biotechnologii w badaniach ankietowych jest wysoki. W semestrze zimowym frekwencja wynosiła 46% (przy średniej 44% dla UMCS), w semestrze letnim 30% (średnia dla UMCS – 27%). Dzięki wysokiej frekwencji studentów (szczególnie w Ankiecie oceniającej semestr zimowy) możliwa jest rzetelna analiza wyników. Dzięki dużej liczbie uzyskanych odpowiedzi można uzyskać rzetelną informację jak postrzegane są zajęcia prowadzone przez nauczycieli akademickich Wydziału. **Dziękujemy wszystkim Studentom WBiB za udział w tych badaniach ankietowych, świadczący o ich zaangażowaniu w procesy doskonalenia jakości kształcenia oraz o wysokim stopniu identyfikacji Studentów z Wydziałem.**

Wyniki ankiety

Według raportów przygotowanych przez Biuro ds. Analiz Jakości Kształcenia UMCS, zawierających ogólne oceny zajęć dla Uniwersytetu oraz oceny poszczególnych wydziałów wynika, że zajęcia dydaktyczne, prowadzone przez pracowników i doktorantów Wydziału Biologii i Biotechnologii, w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021 ocenione zostały na 5,39 (średnia ocena UMCS 5,42), a w semestrze letnim na 5,51 (średnia ocena UMCS 5,45). Wysokie oceny oznaczają, że studenci i doktoranci bardzo dobrze postrzegają zajęcia, w których uczestniczą. Mimo wyzwań i trudności związanych z koniecznością prowadzenia zajęć zdalnych przez około połowę całego ocenianego okresu, nauczyciele akademicy Wydziału wywiązali się z tego zadania w bardzo dobrym stopniu.

Średnie oceny uzyskane w poszczególnych kryteriach przedstawia poniższa tabela:

Twierdzenia poddane ocenie studentów	Ocena	
	Semestr zimowy	Semestr letni
Zajęcia odbywały się zgodnie z ustalonym harmonogramem	5,73	5,71
Zastosowane formy kształcenia zdalnego były dostosowane do przekazywanych treści	5,42	5,52
Prowadzący udzielał wsparcia w wykonywaniu zadań i przyswajaniu treści	5,30	5,47
Sposób prowadzenia zajęć stwarzał warunki do aktywności i zaangażowania	5,23	5,39
Materiały dydaktyczne były pomocne w utrwaleniu wiedzy i przygotowaniu się do zaliczenia/egzaminu	5,26	5,42
Zajęcia z ocenianego przedmiotu wzbogaciły moją wiedzę i umiejętności	5,26	5,39
Kryteria oceny pracy podczas zajęć były jasno określone	5,41	5,53
Wymagania dotyczące zaliczenia zajęć były przestrzegane	5,51	5,64
Prowadzący umożliwiał różnorodne formy kontaktu i konsultacji z uczestnikami (forum, czat, rozmowa wideo, e-mail itp.)	5,44	5,62
Jestem zadowolony/a z tego, że uczestniczyłem w tych zajęciach	5,24	5,35

Pozycja w Ankiecie, najlepiej oceniona przez studentów Wydziału Biologii i Biotechnologii, to zgodność z harmonogramem zajęć – 5,73 oraz 5,71. Pozostałe aspekty pracy nauczycieli akademickich również były oceniane wysoko. Co istotne, ocena zajęć w semestrze letnim jest wyższa niż w zimowym. Tendencja wzrostowa jest bardzo istotna i świadczy o rosnącym doświadczeniu pracowników w prowadzeniu zajęć w formie zdalnej, które w obu semestrach miały niestety duży udział.

Semestr zimowy

W Ankiecie oceniono 115 nauczycieli akademickich oraz doktorantów Wydziału. Średnia uzyskanych ocen wyniosła 5,45, mediana 5,68 (co oznacza, że 50% pracowników uzyskało oceny wyższe niż mediana). Zakres uzyskanych średnich ocen to 1,81 do 6,0.

Semestr letni

W Ankiecie oceniono 101 nauczycieli akademickich oraz doktorantów Wydziału. Średnia uzyskanych ocen wyniosła 5,54, mediana 5,87. Zakres uzyskanych średnich ocen to 2,83 do 6,0.

Zestawienie ocen otrzymywanych przez nauczycieli akademickich przedstawia poniższa tabela:

Średnia ocena	Semestr zimowy (N = 115)		Semestr letni (N = 101)	
	Liczba pracowników	Procent	Liczba pracowników	Procent
Mniej niż 3,0	4	3%	1	<1%
3,0 do 4,0	0	0%	3	3%
4,01 do 5,0	14	12%	9	9%
Powyżej 5,0	97	85%	88	88%

Powyższe zestawienie oraz analiza statystyczna wyników pokazują, że zdecydowana większość pracowników jest oceniana przez studentów bardzo dobrze. W przypadku pracowników ocenionych bardzo nisko przez studentów (4 osoby w semestrze zimowym oraz jedna w semestrze letnim), nie było potrzeby inicjowania działań przez Dziekana Wydziału. Były ku temu dwie przyczyny:

1. Pracownicy, którzy otrzymali niskie oceny, sami zainicjowali rozmowy oraz przedstawili wyjaśnienia sytuacji. Znają oni znaczenie ocen wystawianych przez studentów, podczas spotkań przedstawili istotę problemów, które przyczyniły się do uzyskania niskich ocen oraz podali, jakie podejmą działania naprawcze w kolejnym roku akademickim. W przypadku 4 osób niskie oceny zostały wystawione przez 1-2 studentów, więc nie zostały tu spełnione przesłanki formalne (studenci biorący w ankiecie przekraczają 20% uczestniczących w zajęciach w przypadku wykładów oraz 50% w przypadku innych zajęć) do podjęcia działań, jednak z inicjatywy samych pracowników przeprowadzono rozmowy wyjaśniające sytuację.
2. W przypadku jednego pracownika, jeszcze w czasie trwania semestru zimowego, wyjaśniono sytuację, a działania zostały podjęte z inicjatywy studentów.

Istotne jest również to, że pracownicy, którzy uzyskali bardzo niskie oceny w jednym z semestrów (wystawione zazwyczaj przez niewielką liczbę studentów) byli wysoko oceniani przez inne grupy studentów w drugim z semestrów, co potwierdza incydentalny charakter uzyskanych wyników. Sytuacja będzie monitorowana w kolejnych latach.

Komentarze studentów

Ocenie dziesięciu punktów ankiety towarzyszyły często komentarze studentów. Zdecydowana większość komentarzy była bardzo rzeczowa i stanowiły one cenne uzupełnienie ocen punktowych. Przeważały oceny pozytywne. Oceny krytyczne koncentrowały się na następujących obszarach:

1. Zajęcia zdalne – zajęcia o formie innej niż wykłady były zdaniem studentów zbyt zbliżone do formy wykładowej. Prowadzący wkładali zbyt mało wysiłku w aktywizację studentów. Ten komentarz był najczęściej powtarzany i jest to spójne z relatywnie niższą średnią

oceną uzyskaną w punkcie „Sposób prowadzenia zajęć stwarzał warunki do aktywności i zaangażowania” (5,23 i 5,39, w zależności od semestru).

2. Egzaminy i zaliczenia końcowe – negatywne oceny pracowników w dużej mierze wiązały się ze zgłaszaną w komentarzach niezgodnością treści zajęć oraz zasad przeprowadzania egzaminów i zaliczeń końcowych podanych w sylabusach z rzeczywiście przeprowadzonym egzaminem. Było to eksponowane przez studentów w ocenach semestru zimowego, zwracali na to również uwagę podczas spotkań z władzami dziekańskimi. Studenci wielokrotnie podkreślali wagę zgodności zapisów w sylabusach i ustaleń na początku zajęć z faktyczną formą przeprowadzania egzaminów i zaliczeń końcowych.

Podjęte działania: Na początku semestru letniego koordynatorzy przedmiotów sprawdzili i uaktualnili zapisy dotyczące formy egzaminów i zaliczeń końcowych w sylabusach na dany rok akademicki oraz zostali zobowiązani do przedstawienia sylabusów i zasad zaliczeń na pierwszych zajęciach w semestrze letnim.

Wyniki Ankiety realizacji kształcenia zdalnego. Ankieta dla nauczycieli akademickich

Głównym celem przeprowadzenia ankiety było uzyskanie opinii osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na temat rozwiązań dotyczących organizacji kształcenia, wykorzystania narzędzi służących realizacji kształcenia zdalnego, wsparcia udzielanego przez Uniwersytet oraz poznania doświadczeń nauczycieli akademickich z semestru zimowego 2020/2021. Kwestionariusz ankiety składał się z 15 pytań, z których 13 miało charakter zamknięty, a dwa miały formę otwartą.

W ankiecie wzięło udział 1129 nauczycieli akademickich, w tym 60 z Wydziału Biologii i Biotechnologii (6% wszystkich respondentów, ok. 50% nauczycieli zatrudnionych na Wydziale). Ankieta pozwoliła poznać opinię nauczycieli akademickich dotyczącą przede wszystkim aspektów organizacyjnych, systemu informowania oraz wsparcia merytorycznego ze strony Władz Wydziału oraz jednostek centralnych UMCS podczas prowadzenia zajęć w formie zdalnej (pytana zamknięte). Pytania otwarte dotyczyły innych, niż zalecane przez Uniwersytet narzędzi wykorzystywanych do zajęć zdalnych, planów dotyczących korzystania z narzędzi do pracy zdalnej w przyszłości oraz największych problemów związanych z kształceniem zdalnym.

Poniższa tabela przedstawia najczęściej udzielane odpowiedzi na pytania zamknięte:

Pytanie	Najczęściej wskazywana odpowiedź (% respondentów)
Czy rozwiązania dotyczące organizacji kształcenia przyjęte na Wydziale w semestrze zimowym 2020/21 uważa Pani/Pan za zasadne?	Zdecydowanie tak oraz raczej tak (88,4%)
Czy informowanie nauczycieli o sposobach organizacji zajęć dydaktycznych w semestrze zimowym 2020/21 było jasne/klarowne?	Zdecydowanie tak oraz raczej tak (85%)
Skąd dowiedział/a się Pani/Pan o sposobie organizacji zajęć dydaktycznych w semestrze zimowym 2020/21?	Wiadomość od Władz Wydziału (76,7%)

Jaki był poziom zaangażowania studentów w czasie kształcenia zdalnego?	Raczej wysoki (48,3%) Raczej niski (38,3%)
Które z narzędzi wykorzystywała Pani/wykorzystał Pan do prowadzenia zajęć?	MS Teams (52,8%) Wirtualny Kampus (40,6%)
Czy używane przez Panią/Pana narzędzie pozwoliło uzyskać, przy wymaganym nakładzie pracy studenta, zakładane w ramach danego przedmiotu efekty uczenia się?	Zdecydowanie tak oraz raczej tak (76,6%)
Czy używała Pani/używał Pan różnych funkcjonalności przypisanych do narzędzia, które zostało wybrane do prowadzenia zajęć?	Tak, większości (58,3%)
Czy korzystała Pani/ korzystał Pan z oferowanego na uczelni wsparcia w celu przygotowania się do prowadzenia zajęć w formie zdalnej?	Tak (73,3%)
Z jakiego rodzaju wsparcia korzystała Pani/ korzystał Pan w celu przygotowania się do prowadzenia zajęć w formie zdalnej?	Pomoc koleżeńska na Wydziale (27,6%) Szkolenia/warsztaty organizowane przez UMCS (27,6%)
Jak ocenia Pani/Pan wsparcie nauczycieli akademickich w pogłębianiu umiejętności obsługi narzędzi technicznych do pracy zdalnej?	Było raczej wystarczające (61,4%) Było bardzo dobre (20,5%)
Jak ocenia Pani/Pan wsparcie w metodycznym przygotowaniu nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć w formie zdalnej?	Było raczej wystarczające (52,3%) Było bardzo dobre (20,5%)
Czy w sytuacji wyboru, po zakończeniu okresu obowiązkowej pracy zdalnej, planuje Pani/Pan realizować prowadzone przez siebie przedmioty w sposób zdalny?	Nie (38,5%) Tak, ale tylko wykłady (35%)
Jakie są Pani/Pana dalsze potrzeby w zakresie prowadzenia zajęć w sposób zdalny?	Szkolenia praktyczne (26,1%) Szkolenia metodyczne (30,7%) Szkolenia z komunikacji ze studentem (22,7%)

Bardzo cenne były odpowiedzi udzielone na pytanie dotyczące najważniejszych problemów związanych z realizacją zajęć zdalnych. Najczęściej udzielane odpowiedzi były następujące:

- brak bezpośredniego kontaktu ze studentami,
- niższy stopień zaangażowania studentów niż to ma miejsce w przypadku zajęć stacjonarnych,
- problemy techniczne,
- bardzo duży nakład pracy potrzebny do przygotowania zajęć w formie zdalnej,
- konieczność przygotowywania sprawozdań z zajęć zdalnych,

- zmiany warunków pracy i zasad prowadzenia zajęć w związku ze zmieniającą się sytuacją epidemiczną.

Podsumowanie oraz przyszłe działania

Władze Wydziału składają serdeczne podziękowania Studentom oraz Pracownikom Wydziału za czas poświęcony na wypełnienie Ankiety oraz cenne uwagi, które pomogą w podnoszeniu jakości kształcenia na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS.

Dziękujemy również wszystkim Pracownikom oraz Doktorantom za ogromną pracę włożoną w przygotowanie oraz przeprowadzenie zajęć dydaktycznych na bardzo wysokim poziomie, co znalazło odzwierciedlenie w uzyskanych wynikach Ankiety Oceny Zajęć.

Po dokonaniu analizy wyników Ankiety podjęte zostaną następujące działania:

1. Przekazanie informacji o wynikach analizy pracownikom Wydziału Biologii i Biotechnologii za pośrednictwem członków Kolegium Dziekańskiego oraz opublikowanie dokumentu na stronie internetowej Wydziału (zakładka Jakość kształcenia).
2. Omówienie wyników na posiedzeniu Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.
3. Przekazanie wyników analizy studentom podczas spotkań oraz za pośrednictwem przedstawicieli Samorządu Studentów.
4. Monitorowanie ocen w kolejnych AOZ, szczególnie w przypadku nisko ocenionych pracowników.
5. Poprawienie jakości przepływu informacji przez działania służące ograniczeniu sprawozdawczości w przypadku konieczności wprowadzenia trybu zdalnego dla wszystkich zajęć na Wydziale.
6. Jasne określanie przez Władze Wydziału terminów i trybu powrotu do zajęć stacjonarnych w przypadku konieczności wprowadzenia trybu zdalnego dla wszystkich zajęć.

Dziekan

Dr hab. Joanna Czarnecka, prof. UMCS